

VÁROS POLGÁRMESTERE

2051 Biatorbágy, Baross Gábor utca 2/a • Telefon: 06 23 310-174/213 mellék
Fax: 06 23 310-135 • E-mail: polgarmester@biatorbagy.hu • www.biatorbagy.hu

Előterjesztés

a Nulla Hulladék Kartához való csatlakozásról

A Humusz Szövetség tavaly novemberében hirdette meg magyarországi önkormányzatok számára a Nulla Hulladék Kartát, amellyel célja, hogy a hulladékcsökkentés iránt elkötelezett településvezetőket hálózatba kapcsolja, és egy közös tudásbázist hozzon létre számukra ebben a témában. A HUMUSZ ezzel a kezdeményezésével az Zero Waste Europe (ZWE) nevezetű európai civil mozgalomhoz csatlakozott.

Fontos kiemelni, hogy a „Nulla Hulladék”, mint egy távlati cél fogalmazódik meg, de természetesen még messze vagyunk attól, hogy a gyakorlatban is eljussunk addig, hogy egy településen ne termelődjön hulladék. A koncepció azt célozza, hogy ne csak kezeljük a hulladékot, de csökkentsük mennyiségét megelőzéssel, felelős nyersanyag- és energiagazdálkodással.

Biatorbágy Város Önkormányzata számára a Nulla Hulladék Karta aláírása és a hálózathoz történő csatlakozás semmiféle kötelezettséggel nem jár, ugyanakkor lehetőséget biztosít arra, hogy betekintést nyerhessünk nemzetközi és hazai települések hulladékcsökkentési programjaiba, megismerhessük a legjobb gyakorlatokat (Best Practice) és társadalmi tudatformálás keretében tájékoztathassuk az itt élőket arról, hogy a saját mindennapjaik során mit tehetnek a közvetlen környezetünk megóvásáért, hogyan csökkenthetik a háztartásaikban keletkező hulladékok mennyiségét és hogyan élhetnek környezettudatosabban.

A hálózathoz való csatlakozás első konkrét célkitűzése, hogy kidolgozzuk a házi és közösségi komposztálás fenntartható rendszerét és megteremtjük a feltételeit Biatorbágyon, melyhez a HUMUSZ módszertani és szakmai segítséget biztosít.

Kérem a Bizottságot és a Képviselő-testületet, hogy hozza meg döntését a csatlakozásról.

Biatorbágy, 2016. március 10.

Tisztelettel:

Tarjáni István sk.
polgármester

Melléklet:

- Nulla Hulladék Karta
- Tájékoztató anyag

Határozati javaslat
Biatorbágy Város Képviselő-testülete
.../2016. (III. 31.) határozata

A Nulla Hulladék Kartához való csatlakozásról

Biatorbágy Város Képviselő-testülete megtárgyalta a Nulla Hulladék Kartához való csatlakozásról szóló előterjesztést

1. kinyilvánítja egyetértését a kartában megfogalmazott célkitűzésekkel;
2. a hálózathoz való csatlakozás első konkrét céljaként tűzi ki a házi és közösségi komposztálás fenntartható rendszerének és a feltételeinek kidolgozását Biatorbágyon;
3. felhatalmazza a Polgármestert a karta aláírására.

Határidő:

- a karta aláírására 2016. április 15.

Felelős: polgármester

Végrehajtásért felel:

- a karta aláírására Polgármesteri Kabinet

NULLA HULLADÉK KARTA

E nyilatkozatot aláíró önkormányzat elköteleződését fejezi ki a hulladékcsökkentés iránt. Ennek szellemiségét követve hozza felelős döntéseit, és támogatja a pontokban foglaltak megvalósítását településén:

1. A Nemzetközi Nulla Hulladék Szövetség (ZWIA) által meghatározott, a hatályos Országos Hulladékgazdálkodási Tervben is megjelenő nulla hulladék definíció elfogadása, a megvalósításához vezető alapelvek iránti elköteleződés.

A definícióval az alapcélokat fogadja el és építi be az önkormányzat a tervezésbe. Továbbá támpontot ad arra vonatkozóan, hogy milyen típusú fejlesztések, tevékenységek követik a nulla hulladékos elveket.

"A nulla hulladék célkitűzés egyszerre jövőkép és gyakorlati iránymutatás egy olyan életmód kialakításához, ahol – a természetben zajló fenntartható körforgás mintájára – nem keletkezik végleges hulladék, mert minden, a folyamatokból kilépő anyag egy másik helyen felhasználható erőforrásként jelentkezik.

A nulla hulladék jegyében úgy tervezzük a termékeket, és úgy működtetjük a folyamatokat, hogy összességében csökkenjen a hulladék mennyisége és veszélyessége. Ebben a szemléletben nem eltemetjük vagy elégetjük az erőforrásokat, hanem megőrizzük és hasznosítjuk azokat. A nulla hulladék megvalósításával megszűnik a bolygó, az emberiség, az állatok és a növények egészségét veszélyeztető – talajba, vízbe, levegőbe történő – kibocsátás."

2. Nulla Hulladék Terv kidolgozása és integrálása a települési stratégiába.

A Nulla Hulladék Karta a települési környezetvédelmi programokban, az integrált településfejlesztési stratégiákban és a várható területi hulladékgazdálkodási tervekben is kötelezően megjelenő alapelvekre épít, ti. azok a Ht.-ben megfogalmazott hulladékos prioritásokból indulnak ki. A Nulla Hulladék Terven keresztül tehát biztosított a tervezésben a szinergia, meghatározva a fő cselekvési irányokat. Cél az is, hogy önkormányzati és önkormányzati fenntartású intézmények, közintézmények munkatársai nulla hulladékos képzésen vegyenek részt, hogy hatékonyan tudjanak eljárni.

3. Jó példamutatás – a nulla hulladék elvei érvényesüljenek a mindennapi döntéshozatal során.

Az önkormányzat többféle eszközzel is képes olyan tevékenységeket támogatni, amelyek jó példaként szolgálhatnak mások számára is. Ide tartoznak csökkenő hulladék miatt csökkenő költségek révén megmaradó források terhére adható adó- és járulékkedvezmények zöld vállalatok, lakosok számára, a zöld közbeszerzés, a ténylegesen mennyiségárányos szemétdíj, illetve a vegyes és elkülönített hulladék eltérő díjazása, vagy akár helyi Nulla Hulladék Alap megteremtése.

HUMUSZ
szövetség

4. Helyi lakosokkal és civil szervezetekkel való szoros együttműködés – aktív bevonásuk a döntéshozatalba, fejlesztésekbe, akár a korszerű hulladékgazdálkodásba.

A lakosság és helyi civilek potenciális partnerek, akik nem csak önkéntes munkával, de szakértelemmel is hozzájárulhatnak a közösségi munkálatokhoz és fejlesztésekhez, vagy akár a hulladékgazdálkodás kivitelezéséhez (pl. közösségi komposztálás). Az együttműködés egy olyan hozzáadott érték, amely révén a hulladékos költségek megint csak hatékonyan csökkenthetők.

5. A Nulla Hulladék elv aktív kommunikációja – intézményeken belül és lakosság körében egyaránt.

A szemléletformálás akkor a leghatékonyabb, ha minél több szinten és helyen jelenik meg, az oktatási intézményektől kezdve a helyi médián át a közösségi terekig. Ebben a kommunikációban is partner az önkormányzat és a civil szervezetek. A technológia adta lehetőségeket csak a tudásátadás mellett lehet hatékonyan kihasználni (pl. szelektív gyűjtés fokozása), adott esetben környezeti tanácsadó pontok segítségével. Ilyen és hasonló szemléletformálási tevékenységekben is érdemes a helyi civil szervezetekre, közösségekre támaszkodni.

6. Helyi komposzthálózat kiépítése, képzés a helyes komposztálásról.

A házi és közösségi komposztálás mellett fontos cél, hogy a helyi intézmények biológiailag lebomló hulladékára is megoldást találjon a település, illetve megfelelő tudást, eszközöket biztosítson mindenki számára annak érdekében, hogy az uniós kötelezettségeknek is megfeleljünk. A szerves anyag lerakóktól való eltérítésére KEHOP források is rendelkezésre állnak az önkormányzatok számára.

7. Szelektív gyűjtőhálózat kiteljesítése minél több hulladékáramra, a keletkezés helyszínéhez minél közelebb.

Ide konkrét hulladékgazdálkodási intézkedések tartoznak, amelyek elősegítik, hogy a településen keletkező hulladék minél nagyobb hányada térüljön el a lerakóktól és égetőktől, ezek veszélyessége csökkenjen. Ezt elősegítheti a házhoz menő szelektív gyűjtés, hulladékudvarok, újrahasználati központok létesítése, lakosságtól a veszélyes hulladék begyűjtése stb. Ezek közül többre is lehet majd pályázni az KEHOP keretében az aktuális tervezési időszakban.

8. Megelőzést és újrahasználatot népszerűsítő programok támogatása.

Rengeteg olyan lakossági, civil kezdeményezés létezik már, amelyek a tárgyak, eszközök hulladékká válását előzik meg pl. adományboltok, cserebore börzék, garázsvásárok, bolhapiacok, javítóműhelyek. Ezekhez támogatást nyújthat az önkormányzat helybiztosítással, de akár a kommunikációban, szervezésben is segédkezhetsz. Ezek zöme egyszerű szervezési kérdés, alig igényelnek

beruházást, sokkal inkább önkéntes munkát, összefogást, azonban többre is juthatunk velük a hulladékcsökkentés szempontjából, mint a „hagyományos technológiai fejlesztésekkel”.

9. Nulla Hulladékos Települések Hálózatába belépés, részvétel a tevékenység bemutatásában és jó gyakorlatok megosztásában.

A hálózat tagjaként lehetőség van más települések tapasztalatait megismerni, jó gyakorlatokat gyűjteni, tanulmányutakon részt venni. A közös tudásmegosztással hosszútávon biztosított a siker elérése hazai és nemzetközi szinten is.

10. Éves jelentéstétel a hálózat tagjai felé az elért eredményekről.

Beszámoló készítésével nem csak a hálózat felé számol el az önkormányzat, de biztosítja azt is, hogy időben követni tudja az eredményeket, következtetéseket tudjon levonni a jövőbeli tevékenységekre és célokra vonatkozóan. A beszámoló esetében nem cél a túlzott adminisztráció, sokkal inkább a megosztott tapasztalatok gyakorlati hasznára építünk, amellyel az önkormányzatok egymást is segíthetik.

A _____ település képviselőjében kijelentem, hogy csatlakozunk a Nulla Hulladék Kartához.

Kelt:

_____
polgármester

Kapcsolattartó adatai:

Név:

Beosztás:

Cím:

Telefonszám:

Email:

Kérjük, a dokumentumot szíveskedjenek megküldeni a Humusz Szövetség címére:
1111 Budapest, Saru u. 11.

HUMUSZ
szövetség

Zimbra

szep.anna@biatorbagy.hu

Fwd: TÖOSZ- Hulladékgazdálkodás- Országos Hálózat**Feladó :** Tarjáni István <polgarmester@biatorbagy.hu>

H, 2016 febr. 15, 9:30

Tárgy : Fwd: TÖOSZ- Hulladékgazdálkodás- Országos Hálózat

3 melléklet

Címzett : Polgarmesteri Hivatal <hivatal@biatorbagy.hu>**Másolatot kap :** Balazs <btolgyesi@yahoo.com>

A külső képek nem jelennek meg. Képek megjelenítése lent

BIATORBÁGY VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATAL	
Érkeztetés száma:	2016 FEBR 15.
Iktatás ideje:	
Iktatószám:	
Ügynéző:	

Feladó: "Zöld Klub GATE" <gatezoldklub@gmail.com>**Címzett:** jegyzo@biatorbagy.hu, polgarmester@biatorbagy.hu**Elküldött üzenetek:** Vasárnap, 2016 Február 14 13:55:03**Tárgy:** TÖOSZ- Hulladékgazdálkodás- Országos Hálózat

Kabinet

Tisztelt Tarjáni István Úr! Tisztelt Városvezetés!

Sebestyén Eszter vagyok és a Gödöllői GATE Zöld Klub Egyesület nevében keresem fel Önöket. Pár héten belül lezáródik egy projektünk, szeretnék Gödöllőn kívül megismertetni más fenntarthatóság ügyében elkötelezett településekkel, így Biatorbággal is. Ez a program az **Országos és Nemzetközi szintű Nulla Hulladék Karta**hoz való csatlakozás lehetősége. Szívesen üdvöznénk Biatorbágot is a Magyarországi Nulla Hulladékos települések hálózatában.

Szakmai támogatóink: Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége (TÖOSZ),
Hulladék Munka Szövetség. Ingyenes jogi tanácsadást ad MÁRCIUSIG: (EMLA)
Környezeti
Management és Jog Egyesület

NULLA HULLADÉK KARTA:

A hulladékgazdálkodási problémák költséghatékony megoldására, létrejött egy 10 pontból álló 2 oldalas nyilatkozat (a melléklet), mellyel az aláíró önkormányzatok vezetői elköteleződésüket fejezik ki a Nulla Hulladék Karta és a **hulladékcsökkentést és megelőzést** megcélzó törekvések iránt. Ez egyfajta „**szakmai mentorprogram**”, mely segít a településnek. A csatlakozási lehetőség **ingyenes**, így szeretnénk Biatorbágy számára is olyan hosszú távú lehetőséget teremteni, ami minimális ráfordítással közelebb vihet az esetleges hulladékgazdálkodási problémák helyi szintű, összefogást igénylő megoldásához, ami most különösen aktuális, ismerve a szakpolitikai intézkedéseket.

A Karta támpontot ad arra vonatkozóan, hogy milyen **megoldási** lehetőségek előtt áll a város, a települési szilárd hulladék keletkezéséből adódó feladatok, hulladékgazdálkodási problémák ügyében. (pl.: illegális hulladéklerakók, szelektív hulladékgyűjtés hatékonyságának növelése, alternatív energiagazdálkodás kérdése,

környezetszemléletű nevelés, és főként megelőzésre fókuszáló **szemléletformálás**. Példát mutat, szakmai és jogi segítséget nyújt, továbbá bekapcsolódási lehetőséget biztosít egy jó gyakorlatokat megosztó kommunikációba. Emellett **marketing értéke** sem elhanyagolható, hiszen a csatlakozott települések felkerülnek a EUROPEAN ZERO WASTE hálózat interaktív, nemzetközi térképére. (<http://zerowasteeurope.eu/zerowastecities.eu/>) Elképzelhető lenne az is, hogy Biatorbágy, példaértékű tetteivel élen járva, új gyakorlatok bevezetésével a többi település számára is hasznos tudással szolgálhat.

A hálózatba csatlakozott települések listája eddig: Alsónémedi, Bodrogolaszi, Budakeszi, Csömör, Gyöngyös, Ipolytölgyes, Kaposhomok, Mezőtúr, Nagyszentjános, Pécel, Szorgalmatos, Tét, Tornyiszentmiklós, Törökbálint, Vép... és ez a szám folyamatosan emelkedik

Csatlakozási szándékukat az aláírt és hozzánk visszajuttatott Nulla Hulladék Kartával

tehetik hitelessé, melyet mellékletként megtalálnak.

Beérkezés határideje: Február 25. éjféli.

Postacím: GATE Zöld Klub Egyesület, 2100 Gödöllő SZIE Kollégiumok

(Posta költségüket, együttműködés esetén, az egyesület címére kiállított ÁFÁ-s számla ellenében visszatérítjük!) Amennyiben bővebb információra van szükségük a döntéshez, kérem tekintsék meg a mellékletet, továbbá állok rendelkezésükre bármikor email-ben, telefonon, akár Skype-on!

A további együttműködés reményében, várom szíves visszajelzésüket, amint lehetséges,

Tisztelettel és Köszönettel:

Sebestyén Eszter

GATE Zöld Klub Egyesület
gatezoldklub@gmail.com
06-20-269-3992
2100 Gödöllő SZIE Kollégiumok

Szöve
kép
1

Újrahasználati központok-szakmai ajánlás csomag.pdf

 630 KB

NullaHulladék Karta részletes program_ Csatlakozás esetén aláírva

 visszaküldendő.pdf

1 MB

Nulla Hulladék Felhívás- TÖÖSZ.pdf

 754 KB

AJÁNLÁS ÖNKORMÁNYZATOK RÉSZÉRE
ÚJRAHASZNÁLATI KÖZPONT LÉTREHOZÁSÁHOZ

HUMUSZ
szövetség

Budapest, 2016

Tartalomjegyzék

1. A projektről	3
2. Az újrahasználatról általában	4
3. Az újrahasználati központok rendszere	5
4. Nemzetközi kitekintés	7
5. Magyar példák	11
6. Konklúzió és ajánlás	12

Szerkesztette: Dietrich Balázs

Készült a Norvég Civil Támogatási Alap támogatásával.

Az ajánlás teljes tartalma a Humusz Szövetség szellemi terméke, felhasználása csak előzetes hozzájárulással megengedett!

Az ajánlás az NCTA-2014-8346-E számú Re:Gondolatok a világról c. pályázata keretében valósult meg.

1. A projektről

A hulladékmegelőzéssel 20 éve foglalkozó civil szervezet, a Humusz Szövetség az újrahasználat témájában 2015 tavaszán szakmai munkacsoportot indított, amely program az NCTA-2014-8346-E számú Re:Gondolatok a világról c. pályázata keretében valósult meg. Célunk volt, hogy szakértők és tagszervezeteink (E-misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület, GATE Zöld Klub Egyesület, Pécsi Zöld Kör, Zöld Akció Egyesület, Zöld Kör – a Föld Barátai Magyarország tagja) bevonásával kidolgozzuk ezt az ajánlást települési önkormányzatok számára, amely az újrahasználati központokat veszi górcső alá.

A kiírásra került Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP) 3.2.1-es pályázatában a támogatható tevékenységek között szerepel a hulladékmegelőzés is, lehetőség van újrahasználati központ fejlesztésére pályázatot benyújtani. Tapasztalatunk szerint viszont az érintettek kevés információval rendelkeznek erről a lehetőségről.

A munkacsoportban induló kutatómunka és nem reprezentatív felmérés mellett szakértők és érintettek bevonásával is elősegítettük azt, hogy egy a gyakorlatban is használható rövid tájékoztató készüljön az érdeklődők számára. Az eredmények és az ajánlások bemutatásra kerültek a Humusz által szervezett Nulla Hulladék Konferencián is 2015. november 3-án.

Ezeket a tapasztalatokat a Humusz természetesen átadja és szívesen konzultál személyesen is az érdeklődő önkormányzatok, térségek képviselőivel a helyi problémákról, megoldási lehetőségekről.

2. Az újrahasználatról általában

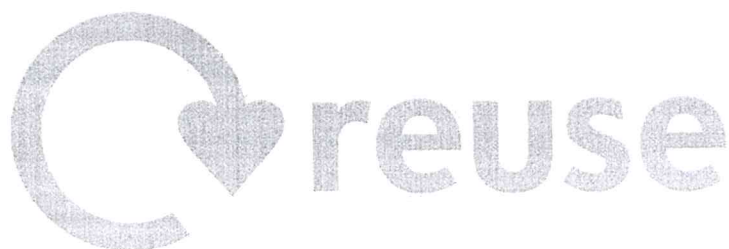
A 2008/98/EK hulladék keretirányelv előírásaiban megfogalmazott célok között szerepel, hogy az újrahasználatot és az anyagi újrafeldolgozást kell előnyben részesíteni a hulladék energetikai hasznosításával szemben.

Fogalommagyarázat

újrahasználat: olyan művelet, amelynek révén a hulladéknak nem minősülő terméket vagy alkatrészét újrahasználik arra a célra, amelyre eredetileg szolgált.

Ennek egyik fejlett formája, ha újrahasználati központokat és hálózatokat alakítunk ki, amelyek segítségével mérhető módon járulunk hozzá a keletkező hulladékok csökkentéséhez. Ezen központok és hálózatok rendszerében modern minőségügyi útmutatók, tanúsítványok, ill. akkreditációs rendszerek alakulnak ki és ennek hatására biztonságosan használható, meghosszabbított élettartalmú termékek kerülnek vissza a piacra.

Így elsősorban a települési, nem veszélyes hulladékok (főképp használati cikkek) kezelése megoldható.

3. Az újrahasználati központok rendszere

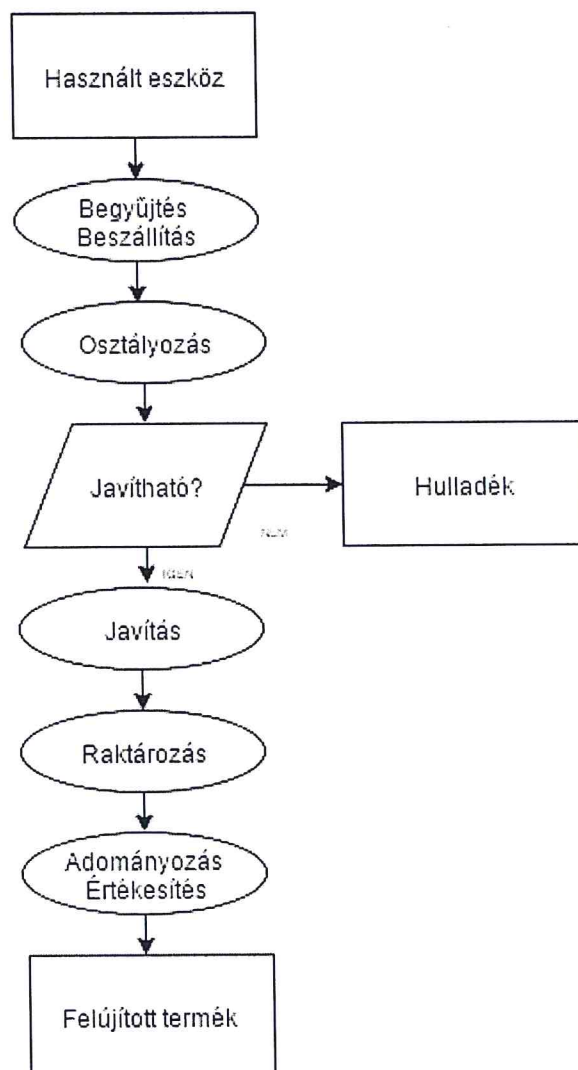
A szolgáltatás lényege, hogy a központ a feleslegessé vált, kidobásra ítélt eszközöket (pl.: bútorok, konyhai eszközök, számítástechnikai eszközök, szórakoztató elektronikai termékek, barkácsgépek, háztartási kis- és nagygépek, ruhák...) begyűjti, raktározza, azokon elvégzi a szükséges javításokat, és felajánlja a szociálisan rászoruló célcsoportnak vagy értékesíti. Továbbá a tevékenység során keletkező hulladékok környezetkímélő kezeléséről gondoskodni képes.

Alapvető fontosságú a rendszerbe beáramló termékek (amelyek nagy része a lomtalanítás során éri el a hulladékstátuszt) megfelelő minősége és mennyisége.

Az eszközök elsősorban az alábbi forrásokból szerezhetőek be:

- intelligens lomtalanítás: házhoz menő rendszer, évente 1-2 alkalommal igényelhető, a közszolgáltatás szerves része,
- lakossági beszállítás,
- hagyatéki lomtalanítás,
- vállalati lomtalanítás,
- selejtezés,
- egyéb adományok.

A szolgáltatás egyszerűsített folyamatábrája:

Az újrahasználati központok megfelelőek lehetnek munkahelyteremtésre is. A logisztika, a diszpécsterszolgálat, az adminisztráció és az értékesítés is munkaerő igényes, valamint a javításoknál és felújításoknál is szükség van képzett szakemberekre, pl. műszerészekre, asztalosokra, kárpitosokra, lakatosokra, elektroműszerészekre, stb.

Külföldi példáknál gyakori, hogy ez a rendszer segít a munkanélküliek át- és továbbképzésében, számos alkalommal szociális munkásokat és megváltozott

munkaképességűeket is alkalmaznak. A szolgáltatás bevonható a képzési rendszerbe is, akkreditált képzések végezhetőek itt, valamint szakmai gyakorlati helyszínek is megfelelőek.

Az újrahasználati központ egy rendszer, amely sok lehetséges partnerből/tagszervezetből áll, inputanyag felajánlótól, a civil szervezeteken át, a támogató szervezetekig.

Lehetséges partnerek:

- javító (társ)vállalkozások
- civil szervezetek
- nagyvállalatok/felajánlók
- települési, kerületi önkormányzatok
- helyi hulladékkezelő vállalatok
- adományboltok
- áruházak
- felsőoktatási intézmények

4. Nemzetközi kitekintés

Újrahasználati központok már a világ számos országában működnek; felépítésük, működési folyamataik eltérőek lehetnek, de a céljuk azonos: megakadályozni a termék életciklusának végének elérését, és valamilyen beavatkozás segítségével újra használható terméket létrehozni.

A RREUSE (www.rreuse.org Reuse and Recycling European Union Social Enterprises) nevű szervezet

hivatott összegyűjteni, képviselni és fejleszteni az összes újrahasználati központot szerte Európában. Jelenleg mintegy 77 000 teljes állású munkavállaló és 60 000 önkéntes dolgozik a 29 tagú hálózatban. A jelenlegi tagok az alábbi országokból kerülnek ki: Ausztria, Belgium, Bosznia és Hercegovina, Horvátország, Finnország, Franciaország, Görögország, Írország, Lengyelország, Magyarország, Németország, Olaszország, Románia, Nagy-Britannia, Spanyolország, Svédország, Szlovénia és az Egyesült Államok.

Az EU által finanszírozott CERREC (www.cerrec.eu; Central Europe Repair & Re-use Centres and Networks) program küldetése az újrahasználati központok kialakulásának elősegítése volt a közép-európai tagállamokban. A projekt 2011 és 2014 között zajlott le 9 partner szervezet részvételével Európa 7 országából. Célja volt az újrahasználat népszerűsítése, nemzetközi szakértői csapat kialakítása, egy minőségbiztosítási kézikönyv kialakítása, nemzeti akciótervek megalkotása, valamint pilot projektek megkezdése.

Példák jól működő központokra Európában:

FRN (Nagy-Britannia)

Az FNR hálózata Nagy-Britanniában

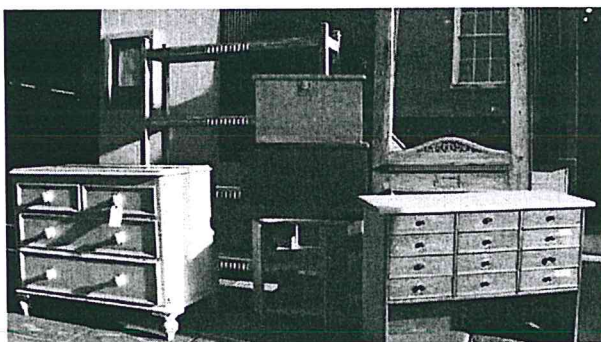
Nagy-Britanniában az újrahasználati központok közül az egyik legnagyobb és legfejlettebb egy bútorral és elektronikai eszközökkel foglalkozó szervezet. Az ÚjraBútor Hálózat (Furniture Re-use Network – FRN) egy országos egyesület, amely 1989-es alakulása óta összefogja, képviseli, támogatja és fejleszti a jótékonyági újrahasználatlaltal foglalkozó szervezeteket

szerte az Egyesült Királyságban.

Jelenleg négyszáz, bútorok és elektromos berendezések újrahasználatával és újrahasznosításával foglalkozó szervezet munkáját koordinálja országszerte, amelyek a háztartási cikkek széles skáláját gyűjtik és adják tovább rászorulóknak.

Évente kétmillió tárgy kerül a közreműködésükkel rászoruló családokhoz és kb. 85.000 tonna feleslegessé vált tárgy kerül el a szemétkerakókba. 3000 munkatársuk dolgozik az országban a bútorok és egyéb tárgyak begyűjtésén és kiszállításán.

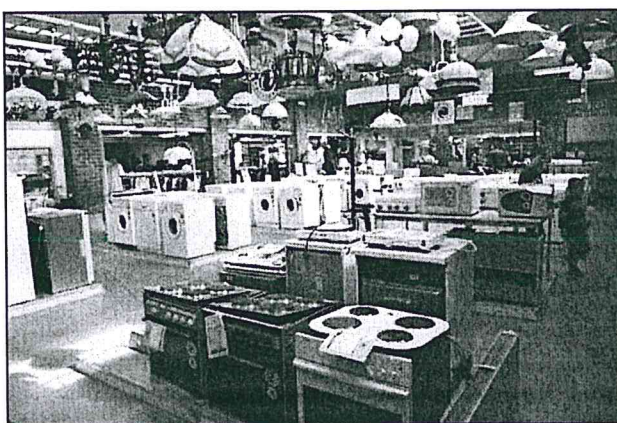
Az FRN képzésekkel is segíti az újrahasználatot foglalkozó szervezeteket, és munkalehetőséget kínál a perifériára került embereknek. A tagszervezetek mérete változó; a kis helyi vállalkozásoktól a nagy szociális vállalatokig terjed.

Az FRN által felújított bútorok

De Kringwinkel Zuiderkempen (Belgium)

A De Kringwinkel Zuiderkempen (DKZ) az egyik legnagyobb flamand „reuse center” központja Mechelen közelében, Heist-opdem-Berg faluban található. A központ egyéni szerződések

A DKZ egyik boltja

alapján 18 önkormányzat lakosainak kizárólagos lomtalanítója. A begyűjtőket, műszerészeket, asztalosokat, eladókat is beleszámítva közel kétszáz fő dolgozik

Felújított kanapék a DKZ egyik üzletében

a DKZ csapatában. A DKZ éves költségvetésének mintegy kétharmadát kvázi normatív szociális és környezetvédelmi kormányzati forrásokból teremtik elő, a termékek begyűjtéséből és eladásából származó összeget adómentesen visszaforgathatják a non-profit tevékenységükbe. A

munkások többsége ugyanis szociálisan hátrányos, nehéz helyzetű közhasznú munkás, jó részük korábban tartós munkanélküli vagy megélhetési bűnöző volt.

Egyéb jó példák a világban:

- BAN Ökoservice (<http://smartcitypartner.at/>) – Graz, Ausztria
- Rieder Initiative für Arbeit (RIFA) (<http://www.rifa.at>) - Ried im Innkreis, Ausztria
- Recycling Partner (www.recyclingpartner.de) – Stuttgart, Németország
- Recyclingzentrum Frankfurt (<http://www.recyclingzentrum-frankfurt.de/>) – Frankfurt, Németország
- Letohrádek Vendula (<http://www.letohradekvendula.cz/>) - Horní Bezděkov, Csehország
- GrassRoots Recycling Network (www.grrn.org) – Sebastopol, USA

5. Magyar példák

Számos jó példa található már meg hazánkban is, amely az újrahasználat valamely részterületével foglalkozik: pl. fejlett használt ruha hálózatok működnek, használt mobiltelefon kereskedelem, antikvitas boltok, adományboltok, online használt termékek kereskedelme, használt gépjármű kereskedelem, garázsvásárok, bolhapiacok.

Jó példa Magyarországon:

Ereuse (www.ereuse.hu) – Budapest

A 2013-ban megalapított vállalkozás az első magyarországi újrahasználati központ, amely minden típusú elektronikai hulladék kezelését végzi.

A beérkezett elektronikai hulladékokat vagy használt termékeket a szakemberek kiválogatják, átvizsgálják, ami működőképes azt javítják, tesztelik, tisztítják. A javíthatatlan berendezéseket a jogosultsággal rendelkező hulladékkezelő cégeknek adják tovább.

A termékek nagy része lakossági begyűjtés (hétvégi begyűjtő akciók) során érkezik be, ezen kívül áruházaktól (visszavitt termékek), valamint felvásárlásokból is jutnak megfelelő inputanyaghoz.

Az értékesítés online, ill. a telephelyen a szervizhelység mellett kialakított kis raktárban történik. A felújított termékekre 10 000 Ft alatt 3 nap, e felett 6 hónap garanciát vállalnak.

Kiegészítő szolgáltatásként alkalmoszerűen felvásárolnak áruházaktól el nem adott készleteket is, amit továbbértékesítenek. Az elmúlt időszakban új ággként alakították ki a babarészleget, amelyben felújított babakocsikat és játékokat értékesítenek.

A központ 4 embert foglalkoztat teljes állásban, 2 a javítási munkálatokkal, 2 pedig az ügyvezetéssel, adminisztrációval és marketinggel foglalkozik. 2014. márciusi működésük óta több mint 4500 db készüléket javítottak meg és értékesítettek.

6. Konklúzió és ajánlás

A munkacsoportban végzett kutatások eredményei azt mutatják, hogy hazánkban az újrahasználat szemlélete és ennek a megvalósult, rendszerszintű és üzletszerű formái még nem forrtak ki. Sok esetben ennek az oka nem a forráshiány, hanem a lakosság szemléletformálásának a hiánya. Komoly, működő újrahasználati központok létrehozása mellett energiákat kell fordítani erre is.

A rendszer egyik kulcseleme az ún. intelligens lomtalanítás. A lomtalanítási szolgáltatás fokozatos átvállalásával lehet ugyanis bemeneti anyagáramot biztosítani az újrahasználati (és részben újrafeldolgozási) tevékenységhez. Az intelligens lomtalanítás lényege, hogy a hagyományos szolgáltatást (évenként egyszeri-kétszeri közterületi lomtalanítás) folyamatos házhoz menő gyűjtőrendszer üzemeltetése váltaná ki. Szerencsére Magyarországon több önkormányzat is sikerrel bevezette ezt a módszert, és több település és budapesti kerület már elhatározta magát a változtatás mellett és készíti elő a rendszert.

A felsorolt technológiák a megismert külföldi példákban láthatóan jól működhetnek, ám minden „reuse centernek” elengedhetetlen feltétele a kellő állami támogatás, ill. a relatív alacsony szinten tartott fenntartási költségek.

Az újrahasználati rendszert fejleszteni kívánó kisebb települési önkormányzatoknak fontos közösen gondolkozniuk és régiós szinten együttműködniük. Kezdetben érdemes elgondolkozni azon, hogy csak egyes hulladékáramokat (pl. csak bútorok, ruhák vagy háztartási kisgépek) vonják be a rendszerbe és később azt tovább lehet fejleszteni.

Elengedhetetlen a helyszínválasztásnál figyelembe venni, hogy a beérkező termékek közül sok már nem javítható, így azok hulladékstátuszba kerülnek. Emiatt célszerű a lerakók, hulladékudvarok és újrahasznosítási központok közelébe telepíteni. Nagyon fontos a jó megközelíthetőség is, amely nagyban befolyásolja az adományozók és vásárlók betérési kedvét.

Rendkívül fontos a partnerhálózatok kialakítása, érdemes a helyi mult cégekkel (adományok, használt termékek miatt), javító szakemberekkel (alvállalkozók lehetnek), civil szervezetekkel (promóciós támogatásban tudnak segíteni) együtt dolgozni.

A promóció a sikeres működés egyik kulcstényezője, egy újrahasználati központ bevezetését és felfutását is intenzív promóciós kampánynak kell kísérnie, aminek legfontosabb üzenete az általa képviselt zöld és szociális értékek kommunikálása.

